

THEOLOGISCHE UNIVERSITEIT VAN DE GEREFORMEERDE KERKEN
IN NEDERLAND TE KAMPEN

THE DRAMA OF PREACHING

PARTICIPATING IN THE WORK OF GOD IN THE HISTORY OF
REDEMPTION

ACADEMISCH PROEFSCHRIFT

TER VERKRIJGING VAN DE GRAAD VAN DOCTOR IN DE THEOLOGIE,

OP GEZAG VAN DE RECTOR DR. R. KUIPER,

ZO GOD WIL IN HET OPENBAAR TE VERDEDIGEN

OP VRIJDAG 20 MEI 2016

TE 15.00 UUR IN DE LEMKERZAAL,

BROEDERSTRAAT 16 TE KAMPEN

door

Eric Brian Watkins

Eerste promotor:

prof. dr. C.J. de Ruijter

Tweede promotor:

prof. dr. P.H.R van Houwelingen

Leden van de beoordelingscommissie:

prof. dr. F. G. Immink (PThU Groningen)

prof. dr. D. Johnson (Westminster Seminary California)

prof. dr. G. Kwakkel (TU Kampen)

Sponsored by **STICHTING AFBOUW KAMPEN**

ISBN: 978-90-77854-05-1

Uitgever: Theologische Universiteit van de gereformeerde kerken (vrijgemaakt)

Table of Contents

Acknowledgments

Chapter 1: Introduction

- 1.1 Introduction 1
- 1.2 Purpose and Thesis of this Study 4
- 1.3 Necessity of this Study 5
- 1.4 Plan of this Study 5
- 1.5 Presuppositions and Theological Point of View 6

Chapter 2: Continuing an Unfinished Discussion: The Redemptive-Historical Preaching Debates Yesterday and Today

- 2.1 Introduction 7
- 2.2 Interest in Redemptive-Historical Preaching in the Netherlands 7
- 2.3 Interest in Redemptive-Historical Preaching Outside the Netherlands 14
- 2.4 Homiletics in the Context of Other Theological Disciplines 21
- 2.5 The Newness of Redemptive-Historical Preaching 23
- 2.6 Summary: The Discussion Continues 29

Chapter 3: The Drama of Redemption and Redemptive-Historical Preaching

- 3.1 Introduction 31
- 3.2 Defining the Drama of Redemption 32
- 3.3 The Drama of Scripture 38
- 3.4 Historical Use of the Drama Metaphor 52
- 3.5 Redemptive Historical Preaching and the Drama of Redemption 62
- 3.6 Cautions and Conclusion 66

Chapter 4: Hebrews 11 and the Drama of Redemptive-Historical Preaching: A Case Study

- 4.1 Introduction 71
- 4.2 Various Approaches to Hebrews 11 72
- 4.3 Translation Trajectories of Hebrews 11:1-2 74
- 4.4 The Structure of Hebrews 11 80
- 4.5 What the People of Old Received 83
- 4.6 Hebrews 12:1-2 84
- 4.7 The Drama of Christ in the Hall of Faith 88
- 4.8 Summary and Conclusion (Hebrews 11:32-40) 119

Chapter 5: Application or Imitation? Reconsidering the *Sine Qua Non* of Preaching

- 5.1 Introduction 122
- 5.2 The Importance of Application 123
- 5.3 Historical Development of the Idea of Application 126
- 5.4 Biblical Perspective of Application and Imitation 130
- 5.5 Imitating the Saints: A Case Study in Hebrews 11 143

5.6	Crossing the Bridge of History	156	
5.7	Cautions and Conclusion	159	
Chapter 6: Preaching the Christ-Centered Drama of Redemption in the Postmodern Scene			
6.1	Introduction	161	
6.2	Postmodernism and the Problem of History	162	
6.3	Preaching into the Historical Vacuum	169	
6.4	Is There an Author Behind This Text?	174	
6.5	Preaching the Author's Message	179	
6.6	Postmodernism and the Challenge of Morality	184	
6.7	Preaching the Meaning of Texts and the Meaning of Life	186	
6.8	Summary, Cautions, and Conclusion	193	
Chapter 7: Summary and Conclusion			198
Samenvatting			204
Bibliography			210

Summary and Overall Conclusion

What could be more full of meaning?—for the pulpit is ever this earth's foremost part; all the rest comes in its rear; the pulpit leads the world. From thence it is that the storm of God's quick wrath is first descried, and the bow must bear the earliest brunt. From thence it is the God of breezes fair or foul is first invoked for favorable winds. Yes, the world's a ship on its passage out, and not a voyage complete; and the pulpit is its prow.⁷⁹⁰

The pulpit leads the world. But how? Like a ship upon the sea, waves of doubt and darkness constantly beat against it and the way forward is not always easily discerned. The temptation to turn and be driven by the various winds of doctrine is ever-present. Yet Scripture calls those who preach to bear straight into the heart of the storm, mastering it, and trusting that from the pulpit, God will lead his people to the safe harbor which he alone can secure. Our proposal in this dissertation has been that a homiletic model that synthesizes the common DNA of the RH and DR paradigms may have the unique ability to embody certain hermeneutical and homiletic commitments of Scripture, as well as be an effective rhetorical strategy for preaching in our postmodern context. Thus, chapter one introduced the main ideas of the dissertation, as well as offered a brief explanation of the purpose, necessity, and plan of the project.

Chapter two attempted to bridge the gap between the original discussion surrounding the RH preaching debates in the Netherlands and its contemporary expressions today, both inside and outside the Netherlands. It was noted that the older preaching debate focused largely on the question of preaching Christ from the Old Testament narratives, as well as the issue of proper homiletic application in preaching. In this context, the terms “redemptive-historical preaching” and “exemplaristic preaching” emerged. Both terms were and are easily subject to misunderstanding and misrepresentation. Regrettably, many caricatures and uncharitable portrayals of the debate abound, even among contemporary homiletic thought. Thus, the need for nuanced representation remains.

⁷⁹⁰ Herman Melville, *Moby Dick* (Evanston: Northwestern University Press, 2001 edition), 39.

The RH view, at its best, sought to protect the idea that the Bible is foremost about God and his plan to accomplish redemption *in history*, and that to reduce sermons to moralistic, anthropocentric abstractions was not consistent with the purpose of special revelation, and effectively upstaged God from the drama of redemption. On the other side of the debate were those (labeled “exemplaristic” by RH advocates) who believed that Scripture required not only homiletic application, but often embodied this homiletic application in exemplaristic ways. Each side, in our view, was capable of making strong arguments with biblical support, and had pastoral motives behind them. Each side also had a general recognition of Christ as the tie that binds together all of Scripture. Regrettably, the two sides were unable to reach a mature, harmonious conclusion on issues of homiletic application—a state of affairs that remains to this day. This is likely due the fact that the original debate was not narrowly over homiletics, but occurred in the context of a World War, higher critical attacks on the historicity and authority of Scripture, and the fracturing of a denomination over issues of covenant theology, ecclesiology, and polity.

Numerous decades later, on several different continents, echoes of the debate are still heard. Recent interest in Dutch Reformed theologians such as Herman Bavinck, Geerhardus Vos, Herman Ridderbos and Abraham Kuyper have helped to rekindle interest in the RH hermeneutic and homiletic, though driven by various concerns. The rise of postmodernity, in particular, has caused many to consider narrative approaches to history capable of defending historically confessional views of Scripture and morality, while being culturally relevant at the same time. All these ideas, in one way or another, have led to the revitalization, if not popularization of certain RH concerns.

In chapter three we introduced the *drama of redemption* (DR) paradigm, and juxtaposed it to the RH paradigm, noting overlapping concerns within each. Key among the two is the priority of God as the main speaker and actor in Scripture, as well as the idea that the Bible is bound together by a covenantal metanarrative that lends itself to a homiletically useful apologetic for the authority of Scripture, as well as a Christ-centered hermeneutic that harmonizes the message of the Old and New Testaments. At the same time, it was noted that the distinctions between the RH and DR models are just as important as their similarities. In particular, the DR paradigm, in our view, has been able to advance beyond the regrettable

loggerhead at which the RH preaching debate remained entrenched—particularly as it relates to the important role of the hearer in preaching.

It is here that we find the DR paradigm remarkably helpful, as it *insists* that a faithful treatment of Scripture (i.e., preaching) include the way in which Scripture directs the hearer to understand how she is called to faithfully and fittingly respond to the ministry of the word. Numerous authors were employed to demonstrate the way in which the drama metaphor is a helpful way of thinking about Scripture, covenant, and homiletic application. The idea of *improvising the script* was also discussed as a provocative way of seeing scriptural drama as that which must be creatively performed in various scenes without departing from the script itself. Thus, the either/or dichotomy of Christ-centered versus application-driven preaching is overcome by the nuances of the DR paradigm, which both overlaps as well as surpasses, the RH preaching debate.

In chapter four we looked at Hebrews 11 as an exegetical case study of our proposal. In particular, the question we sought to explore was to what extent does the overall narrative of Hebrews 11 reflect a redemptive drama in which each of the saints “by faith” reveals a facet of the person and work of Christ—the denouement of redemptive history? In other words, how do their individual scenes function as revelation within the drama of redemption that witness to the better things to come in Christ? Our conclusion was that God had shaped the lives of each of the saints in Hebrews 11 in such a way that they were not only looking to the fulfillment of the redemptive promises in the future, but that God was also displaying aspects of *how* those promises were to be later fulfilled in Christ. Thus, the “cloud of witnesses” of Hebrews 11 both *look to* and *reveal* the things to come in Christ by faith.

Their part in God’s drama of redemption was not simply to embrace the promises of the covenant, but also to reveal them. Proof that this is the case is found in the ascription given to Jesus at the beginning of Hebrews 12, where he is referred to as the “author and perfecter of faith.” Jesus perfects, or eschatologizes, the revelation given through each of the saintly witnesses of Hebrews 11, as he is the one after whose image they are patterned. This is consistent with the *better word* hermeneutic of Hebrews 1:1-3, and seems to fit in with the overarching hermeneutic of the book of Hebrews, where nearly everything the author of the book touches in the Old Testament is turned into a facet of God’s revelation of the person and work of

Christ. Related to this, we noted with interest that the author of Hebrews pastorally describes the suffering of the church, past and present, as a theater of martyrdom. Thus, the saints of Hebrews 11 performed their supportive roles as scripted by God; yet Jesus was the perfecter of their dramatic previews. This leads to considering how the church today continues to perform its role within the theater of God's glory, and ways in which the sermon instructs the church in how to faithfully improvise the Scripture (application).

Chapter five sought to address this important question of homiletic application. While not wishing to abandon the traditional approach, we have suggested that it needs to be further developed, enriched, and enhanced. The traditional expository preaching paradigm has proven to be both useful and yet quite improvable. Several observations are worth summarizing. First, in our view, a rigid distinction between exposition and application is not consistently demonstrable from Scripture, nor is it, in our opinion, equally edifying. We agree with the many who have noted that the entire sermon is to be preached with an eye to application, and that application should always be anchored in faithful exposition. Secondly, we suggested that as the gospel is the tie that binds all of Scripture together, it must also be the glue that holds in place the entire sermon—especially the application of a sermon. The gospel implies Christian obedience, and to overly divorce the indicative from the imperative in preaching is to tear apart what God has joined together.

In this same chapter, we also proposed the idea of imitation as a potential improvement of the application idea. We favored the imitation paradigm as it seems to be built upon a clearer biblical vocabulary and is less fraught with some of the baggage of the modern critics who dismissed the history of Scripture in favor of subjective application, a trend that leads to a difficulty in distinguishing much contemporary evangelical preaching from its liberal counterparts. In other words, evangelical preaching that fails to anchor its application in *redemption* and *history* sounds dangerously similar to the anti-historical impulses of the modernism and postmodernism to which it often seeks to respond. Union with Christ, the foundation of our relationship with God, implies growing into the image of Christ as his adopted sons and daughters. Preaching is the primary means by which God instructs his church how to embody the drama of redemption into which we have been called. While creatively improvising our Christian obedience in the varying scenes of life is unavoidable, faithfulness to the script of

Scripture is non-negotiable, and no sermon is complete until this homiletic requirement is fulfilled.

The last chapter of this dissertation attempted to synthesize the fruit of the previous chapters with a particular eye to preaching in a postmodern context. We recognized the difficulty of defining postmodernism—a movement that self-consciously resists definition, yet at the same time, we believe that it remains possible to identify certain trends within the movement. Particular expressions of postmodernism have displayed a deep skepticism regarding the issues of history, authority, and morality, the effects of which have certainly been felt within the church. We surveyed the landscape of these developments in a way that, while admittedly brief, was still hopefully able to give a postmodern backdrop against which our homiletic proposal may be set. It is worth highlighting that our focus was primarily upon secular postmodernism, and not the various types of Evangelical postmoderns and its mediating nuances.

Postmodernism is the inescapable context in which pastoral ministry currently happens. The church is both affected by it and responding to it, as it sets the stage for the church's carrying out of the Great Commission. Postmodernism is also not all bad; in fact, in many ways it has ironically created a narrative lens through which Bible believers and skeptics may read and discuss Scripture. It has also highlighted the importance of the place of readers of texts, and by implication, hearers of sermons. Postmodernism has also offered devastating critiques of the failures of Enlightenment and modernism, and created a revival of interest in the biblical drama, at least in certain circles. Even more helpful is the way in which postmodernism has exposed the reality that there is no such thing as 'presupposition-less' hermeneutics. Every theologian, preacher, congregant and critic reads the Bible through tinted lenses, and is informed by various presuppositions and social influences. The question is not 'will there be presuppositions and social influences?' but '*which presuppositions* will guide our interpretation?' Are they biblical or secular, and why? Additionally, what role does the church play in aiding the understanding of Scripture, particularly through preaching? Our proposal, following Vanhoozer in particular, is that the homiletic method which places itself under the Scripture, rather than over it, will be the most faithful and profitable. This is so because only God himself is capable of transcending both the historical and ontological realities that the Enlightenment pursued, modernism proved unattainable, and postmodernism declared meaningless. No one can live a consistently

postmodern, foundationless, and metanarrative-less life as everyone is a part of some drama. The question is: which drama? Thus the Bible continues to speak authoritatively, redemptively, and compassionately into a world that has lost its Way, denied the Truth, and declared meaningless its Life. The church thus remains the most fitting place to read and perform what Scripture teaches, and the means of grace (the preaching of the word, the sacraments and prayer) remain at the center of the church, especially in an ever-changing world.

The pulpit continues to lead the world. Whether it does so well and faithfully is of vital importance now, just as it always has been. In this world, there will be controversy and confusion, and those who preach must constantly study the biblical script (Scripture)—for it alone is the sure chart across the turbulent sea. Careful study of the script and the world in which we live is a necessity, just as the old captain must know the boat and the seas upon which it sails. He who first spoke the theater of his glory into existence continues to speak and act within it—by the Word of his power. By that same powerful word, preached week after week, God continues to redeem a people for himself and conform them to his image. For this reason we happily join the chorus of those who sing, “How beautiful are the feet of those who bring the good news!” (Romans 10:15). The Triune God has entered history and fulfilled the drama of redemption in its principal actor—Jesus. All of history is thus moving toward the climactic scene for which it was created. The church’s performance in history is not yet complete. She faithfully follows Jesus as she takes up her cross and walks wisely in this world according to her God-given Script. To declare such things is the privilege and responsibility of the pulpit. It is the drama of preaching.

Samenvatting

De centrale stelling in deze dissertatie is dat een homiletisch model dat het gedeelde DNA van de heilshistorische methode in de prediking combineert met dat van de *drama of redemption*-methode zou kunnen dienen als een effectief model voor de prediking in een postmoderne context. Vanouds heeft de discussie over heilshistorisch preken zich gericht op een christocentrische hermeneutiek en toepassing. Onderdelen van het postmoderne denken hebben de interesse in aspecten van heilshistorische prediking doen herleven, terwijl de kritiek tegelijkertijd blijft voortgaan. Deze belangrijke thema's worden behandeld door Hebreëën 11 hermeneutisch en homiletisch te onderzoeken, met gebruikmaking van de *drama of redemption*-methode als veelbelovend middel om de discussie een stap verder te brengen. Omdat preken zowel een kunde (hermeneutiek) als een kunst (retoriek) is, hopen we dat een synthese van deze ideeën de kerk kan dienen: de kansel bevindt zich nu eenmaal in het spanningsveld dat wordt gecreëerd door de voordelen en uitdagingen van het postmodernisme.

Hoofdstuk één introduceert de belangrijkste thema's van dit onderzoek. Bovendien biedt het een korte uitleg van het doel, de noodzaak en het ontwerp van deze studie. Het hoofdstuk sluit af met een korte uiteenzetting van de vooronderstellingen van de auteur en zijn theologische uitgangspunt.

Hoofdstuk twee tracht de kloof tussen de aanvankelijke discussies over heilshistorische prediking in Nederland en de hedendaagse verschijningsvormen van die discussies binnen en buiten Nederland te dichten. Geconstateerd wordt dat het vroegere debat over de prediking zich vooral richtte op de vraag naar het verkondigen van Christus vanuit de verhalen in het Oude Testament en op het thema van passende homiletische toepassingen in de prediking. In deze context ontstonden de termen 'heilshistorische prediking' en 'exemplarische prediking'. Deze termen werden en worden makkelijk misverstaan of verkeerd geïnterpreteerd. Helaas bestaan er van beide kanten van het debat veel karikaturen. Een genuanceerdere weergave blijft dus nodig.

De heilshistorische prediking probeerde het idee dat de Bijbel in de eerste plaats gaat over God en zijn plan om verlossing te brengen *in de geschiedenis* te beschermen. Het reduceren van preken tot moralistische, antropocentrische abstracties was volgens deze benadering dus niet consistent met het doel van de bijzondere openbaring. Sterker nog: hierdoor zou God verdwijnen

uit het verlossingsverhaal. Aan de andere kant van het debat bevonden zich theologen (door de heilshistorici bestempeld als ‘exemplarici’) die geloofden dat de Schrift niet alleen homiletische toepassing nodig heeft, maar deze vaak zelf al in zich draagt in morele en exemplarische zin. Men kan stellen dat beide kampen sterke argumenten hadden en zich op Bijbelse gronden en pastorale motieven beriepen. Spijtig genoeg is men echter nooit tot een harmonieuze conclusie gekomen. Dit heeft waarschijnlijk te maken met het feit dat de discussie niet alleen over homiletiek ging, maar zich afspeelde in de context van de Tweede Wereldoorlog, kritische aanvallen op de historiciteit en autoriteit van de Schrift en een kerkscheuring rondom de thema’s verbond, ecclesiologie en kerkbestuur.

Een aantal decennia later en op meerdere continenten klinken de echo’s van dit debat nog altijd door. De recente interesse in Nederlandse theologen zoals Herman Bavinck, Geerhardus Vos, Herman Ridderbos en Abraham Kuyper binnen de Noord-Amerikaanse theologische discussies heeft bijgedragen aan een hernieuwde belangstelling voor heilshistorische prediking. Bovendien heeft de opkomst van het postmodernisme velen ertoe aangezet narratieve benaderingen van hermeneutiek en prediking te overwegen als een begaanbare homiletische weg. Al deze aspecten hebben op de één of andere manier bijgedragen aan een hernieuwde interesse in bepaalde onderdelen van heilshistorische prediking.

Hoofdstuk drie biedt een uitvoeriger introductie van de *drama of redemption*-methode en zet deze naast de heilshistorische methode met het oog op overlap tussen deze beide methodes. Een van de belangrijkste punten van overeenstemming is het idee van de prioriteit van God als belangrijkste spreker en actor in de Schrift, naast het idee dat de Bijbel een geheel vormt als verbondsnarratief. Deze nadruk past goed in een gereformeerde verdediging van de autoriteit van de Schrift en een christocentrische hermeneutiek die de boodschap van het Oude en Nieuwe Testament met elkaar in harmonie brengt. Tegelijkertijd worden ook verschillen opgemerkt tussen de heilshistorische methode en de *drama of redemption*-methode, die wel eens net zo belangrijk zouden kunnen zijn als de overeenkomsten. De *drama of redemption*-methode gaat verder waar de heilshistorische prediking spijtig genoeg tegen blokkades aanloopt – met name op de punten van toepassing en de rol van de hoorder in de prediking.

Juist op deze punten is de *drama of redemption*-methode opmerkelijk helpend, waar ze als voorwaarde stelt dat een betrouwbare behandeling van de Schrift (d.i. de prediking) het

noodzakelijk maakt de Schrift te lezen met de vraag: hoe verstaat de hoorder door de Schrift zijn roeping het script van de Schrift uit te voeren? Diverse auteurs worden aangehaald om te laten zien op wat voor manier de drama-metafoor behulpzaam kan zijn om over Schrift, verbond en homiletische toepassing door te denken. Het idee van het *improviseren van het script* wordt hier ook besproken als een uitdagende manier om de eigen rol binnen het drama trouw, maar ook creatief uit te voeren; iets waartoe hoorders van preken door gedegen hermeneutiek worden opgeroepen. Zodoende kan het dilemma tussen christocentrische en toepasselijke prediking mogelijk worden opgeheven door de synthese die deze dissertatie voorstelt.

Hoofdstuk vier en hoofdstuk vijf vormen twee zijden van één medaille. Beide hoofdstukken richten zich op Hebreëën 11 als case study rondom de centrale stelling in deze dissertatie. Hoewel in geen van beide hoofdstukken een diepgravend commentaar wordt gegeven op Hebreëën 11, behandelt hoofdstuk vier enkele exegetische nuances die bij uitstek te maken hebben met christocentrisch preken. In lijn met een heilshistorische hermeneutiek wordt gesteld dat de narratieve hoofdlijn van Hebreëën 11 facetten van het komende werk van Christus laat zien in de volheid van de heilsgeschiedenis. Verder wordt gesteld dat elke ‘door het geloof’-uitspraak in Hebreëën 11 fungeert als openbaring van “het betere” (11:40) dat in Christus zou komen, die de “voorman en voltooiër” (12:2) is van het geloof. De verlossingsbeloften van God werden niet alleen geopenbaard *aan* de heiligen uit het Oude Testament, maar ook *door* hen. Als ontvangers en getuigen leveren de heiligen van Hebreëën 11 “de grondslag en het bewijs” (11:1) van de komende werkelijkheid in Christus.

Aangetoond wordt, dat dit voorstel consistent is met de openingsthese uit Hebreëën 1:1-3 en de overkoepelende hermeneutiek van het boek Hebreëën, waarin alles wat de auteur van het boek uit het Oude Testament benoemt, wordt neergezet als een facet van Gods openbaring van de persoon en het werk van Christus. Het is interessant op te merken dat de auteur van Hebreëën op een pastorale manier schrijft over het lijden van de kerk als een vorm van publiek martelaarschap (10:33). Impliciet hebben de heiligen van Hebreëën 11 hun ondersteunende rol gespeeld naar het script van God; maar Jezus was de voltooiër van alles wat zij ontvingen en zelf weer openbaarden “door geloof”.

Hoofdstuk vijf houdt zich bezig met de vraag hoe de kerk vandaag doorgaat met het spelen van haar rol in het theater van Gods glorie en hoe de preek de kerk instrueert trouw te

‘improviseren’ in lijn met de Schrift (= toepassing). Voorgesteld wordt dit concept verder uit te werken, te verrijken en nuanceren, zonder de traditionele benadering van homiletische applicatie te verwerpen. De *expository-preaching*-methode heeft bewezen bruikbaar te zijn, maar is ook voor verbetering vatbaar. Een aantal observaties zijn het waard samen te vatten. Ten eerste wordt voorgesteld dat een rigide onderscheid tussen ‘expositie’ en ‘applicatie’ niet vanuit de Schrift kan worden aangetoond en evenmin effectief is in een postmoderne context. Terecht hebben velen opgemerkt dat de hele preek op een bepaalde manier ‘applicatie’ is en dat die applicatie altijd verankerd moet zijn in ‘expositie’. Daarnaast wordt in deze dissertatie gesteld dat zoals het evangelie de band is die de hele Schrift samenbindt, het ook de lijm moet zijn die het geheel van de preek op zijn plek houdt. Het evangelie impliceert christelijke gehoorzaamheid en door op een overdreven manier de indicatief en imperatief in de prediking van elkaar te scheiden loop je het risico uit elkaar te trekken wat God met elkaar verbonden heeft.

Voortbouwend op en verdergaand in de exegese zoals die gevonden is in hoofdstuk vijf wordt het idee van ‘imiteren’ van de heiligen in Hebreeën 11 voorgesteld als een middel om met de vraag naar de homiletische toepassing om te gaan. De gedachte van imitatie verdient daarbij de voorkeur aangezien ze lijkt opgebouwd uit een duidelijker Bijbels vocabulair en minder doortrokken is van de bagage van de moderne hermeneutiek (inclusief liberale hermeneutiek) en de verminderde aandacht voor Bijbelse geschiedenis ten faveure van een subjectieve toepassing, een trend die ertoe leidt dat het vaak moeilijk is hedendaagse evangelicale prediking te onderscheiden van haar liberale tegenhanger. Eenheid met Christus is het fundament van de relatie tussen een christen en God en deze eenheid impliceert groeien naar het beeld van Christus, als zijn geadopteerde zonen en dochters. Preken gaat de gemeente voor in een creatieve, maar getrouwe manier om de Schrift te improviseren en geen preek is compleet zonder dat deze homiletiek *sine qua non* is uitgevoerd.

Hoofdstuk zes probeert een synthese te bieden van wat de voorgaande hoofdstukken hebben opgeleverd, met het oog op preken in een postmoderne context. Een bevredigende definitie van postmodernisme is niet te geven, aangezien het om een beweging gaat die zich bewust tegen definiëring verzet. Tegelijkertijd is het wel mogelijk om bepaalde trends in de beweging te identificeren. Bepaalde postmoderne uitingen laten een diepe scepsis zien ten aanzien van historie, autoriteit en moraliteit. De gevolgen van deze scepsis zijn zeker voelbaar

binnen de kerk. Deze ontwikkeling wordt kort geschetst teneinde een achtergrond te creëren waartegen het homiletische voorstel van deze dissertatie kan worden gepresenteerd. De primaire focus van dit hoofdstuk ligt op de invloed van seculier, sceptisch postmodernisme, en niet op de verschillende vormen van ‘evangelicaal postmodernisme’ in al zijn nuances.

Postmodernisme is de context waarin pastorale bedieningen tegenwoordig plaatvinden. Daar valt niet aan te ontkomen. De kerk wordt beïnvloed door postmodernisme en formuleert er antwoorden op, aangezien het de achtergrond van eigentijds preken vormt. De invloeden van het postmodernisme zijn niet alleen maar negatief: verschillende positieve bijdragen worden opgesomd. Postmodern denken, zo wordt betoogd, heeft vernietigende kritiek geleverd op het falen van Verlichting en modernisme en een hernieuwde aandacht voor het Bijbelse narratief teweeggebracht, in elk geval in bepaalde kringen. Nog behulpzamer dan dat is de manier waarop het postmodernisme de realiteit heeft ontdekt dat er niet zoiets bestaat als hermeneutiek zonder vooronderstelling. Het voorstel van dit hoofdstuk is, in lijn met Kevin Vanhoozer, dat een homiletische methode die zichzelf *onder* de Schrift stelt in plaats van *erboven*, de meest getrouwe en vruchtbare methode zal zijn. Alleen God zelf kan uitstijgen boven de historische en epistemologische werkelijkheid die de Verlichting najoeg, waarvan het modernisme aantoonde dat zij onbereikbaar was en die het postmodernisme voor betekenisloos verklaarde. Maar niemand kan een consistent postmodern leven leiden, zonder fundament en zonder meta-narratief, aangezien iedereen onderdeel is van een bepaald verhaal. De Bijbel blijft spreken met autoriteit, verlossing en compassie in een wereld die de Weg kwijt is, de Waarheid heeft ontkend en haar Leven als betekenisloos heeft bestempeld. De kerk blijft daarom de beste plek om, geleid door het ambt van de verkondiging, de Schrift te onderwijzen en in te oefenen.

Hoofdstuk zeven biedt een samenvatting en conclusie. Ondanks de uitdagingen van het preken in een postmoderne context, blijft de prediking richting geven door het aloude verhaal van het evangelie te vertellen op creatieve, maar getrouwe manieren. Zo participeert de prediking in het verhaal van de verlossing door te verkondigen wie God is en wat Hij verwacht van zijn volk. Predikers in een postmoderne context moeten met aandacht het Bijbelse script (de Schrift) bestuderen – alleen dát biedt een betrouwbare kaart op de onstuimige zee. Tegelijkertijd moeten zulke predikers met aandacht de wereld waarin wij leven bestuderen, zoals een kapitein zowel zijn boot als de zee waarop hij vaart goed moet kennen. Hij die eerst het theater van zijn glorie in

aanzijn riep, blijft daarin spreken en handelen – in het bijzonder door de prediking van zijn Woord. Door dat krachtige Woord, week na week gepredikt, blijft Hij een volk verlossen voor zichzelf en vormt Hij hen naar zijn navolgbare beeld. God is de geschiedenis binnengekomen en heeft het verhaal van verlossing vervuld in de persoon van de hoofdrolspeler: Jezus, die ook de voltooiër is van zijn kerk. Van zulke dingen te getuigen is het voorrecht en de verantwoordelijkheid van de kansel. Het is het verhaal van de prediking: the drama of preaching.